

Čís. 11473.

Pojišťovací smlouva.

Tím, že pojistník přestal auta používat k výkonu autodrožkářské živnosti a počal ho používat jen k soukromým potřebám, odpadl jeho zájem na pojištění auta jako autodrožky (§ 63 poj. ř.) a pojišťovně se na druhé straně snížilo ručební riziko za poškození auta.

»Soukromou potřebou« jest použití auta, slouží-li jízda osobnímu účelu pojistníka nebo jeho rodiny, byť i s přibráním osoby třetí, sledující jiný účel, za úplatu.

»Příležitostnými jízdami za úplatu« lze rozumět jen jízdy, které pojistník podnikl výlučně v zájmu třetí osoby za úplatu. Jako protiklad k jízdám po živnostensku rozumí se příležitostnou jízdou jen jízda, která výjimečně, když se naskytla příležitost, byla vykonána a není pravidelným zdrojem příjmu.

(Rozh. ze dne 12. března 1932, R I 31/32.)

Žalobce měl u žalované pojišťovny pojištěné osobní auto, s nímž vykonával drožkářskou živnost, proti poškození. Dopisem ze dne 2. března 1930 odhlásil auto jako autodrožku a sdělil pojišťovně, že jest ho používáno jen k soukromým potřebám a že nepřicházejí v úvahu ani příležitostné jízdy za plat. Na to mu byl vystaven k pojistce dodatek ze dne 11. března 1930, podle něhož se k pojistce poznamenává, že se pojištěné autodrožky používá jen k soukromým účelům, a důsledkem toho byla premie snížena. Dne 25. června 1930 podnikl žalobce se svou manželkou jízdu automobilem, při čemž svezl též S-ovou. Automobil za této jízdy shořel. Proti žalobě o zaplacení pojistného namítla žalovaná pojišťovna, že škoda vznikla, když žalobce vezl S-ovou za plat a, ježto škoda vznikla při použití auta k jiným účelům, než jak bylo pojištěno, že jest podle všeobecných pojišťovacích podmínek z pojištění vyloučena. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Soud nabyl přesvědčení, že S-ová skutečně tehdy jela se žalobcem za úplatu a že žalobce o tom věděl. Jelikož žalobce, jak jest nesporno, měl autodrožku odhlášenou a jízdy provozovati za úplaty, tedy po živnostensku, oprávněn nebyl, jest každou takovou jízdu považovati za příležitostnou jízdu za plat. Proto také má soud tuto jízdu, při níž se stala příhoda, za příležitostnou jízdu za plat, při čemž je nerozhodno, zda již a jak plat tento byl vykonán. I jízda na dluh může býti jízdou za plat. Z dopisu ze dne 2. března 1930 ve spojení s dodatkem V. ze dne 11. března 1930 soud dále zjišťuje, že bylo pojištění omezeno jen na jízdy k soukromým účelům a že nepřicházely v úvahu ani příležitostné jízdy za plat. A jelikož podle nesporných podmínek pojišťovacích [§ 3 lit. d)] jsou škody, k nimž došlo při použití silostroje k jiným, než v návrhu uvedeným účelům, z pojištění vyloučeny, jest uplatňovanou škodu považovati za vyloučenou z pojištění. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. Zjistiv, že S-ová zaplatila ža-

lobci za svezení 40 Kč, uvedl v d ů v o d e c h: Plat daný za dopravu žalobci, není občanským ziskem živnostníka, ani náhradou amortisace provozovacího kapitálu (opotřebení vozu). Nelze proto z toho dovozovati, že šlo o objednaný výkon, o smluvu o dílo. Žalobce jel s manželkou, šlo o osobní jízdu rodiny žalobce a S-ová se při té příležitosti svezla, nikoliv o jízdu provozovanou po živnostensku za úplatu, která by byla z pojištění vyloučena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Tím, že žalobce přestal používatí auta k výkonu autodrožkářské živnosti a počal ho používatí jen k soukromým potřebám, odpadl jeho zájem na pojištění auta jako autodrožky (§ 63 zákona o pojišťovacích smlouvách čís. 501/17 ř. z.) a pojišťovně se na druhé straně snížilo ručební riziko za poškození auta, an tím byl omezen počet jízd a sníženo nebezpečí poškození auta. V souvislosti s touto úvahou jest podle § 914 obč. zák. vyložiti slova »k soukromým potřebám« a »příležitostné jízdy za plat«. Soukromou potřebou jest použití auta, slouží-li jízda osobnímu účelu pojistníka neb jeho rodiny, byť i s přibráním osoby třetí sledující jiný účel za úplatu, neboť tím se počet soukromých jízd pojistníkových nezvětšuje a ručení pojišťovny se nerozšiřuje. Lze proto příležitostnými jízdami za úplatu ve smyslu návrhu a dodatku k pojistce rozuměti jen jízdy, které pojistník podnikl výlučně v zájmu třetí osoby za úplatu a tím počet jízd rozmnožil. Příležitostnou jízdou se rozumí jako protiklad k jízdám po živnostensku jen jízda, která výjimečně, když se naskytla příležitost, byla vykonána a není pravidelným zdrojem příjmů. Ano jest zjištěno, že žalobce podnikl dne 25. června 1930 jízdu se svou manželkou za svým soukromým účelem a na požádání svezl Olgu S-ovou za úplatu, nejde o příležitostnou jízdu za úplatu ve smyslu dodatku k pojistce a škoda vzniklá při tom na autě není podle § 3 písmena d) všeobecných pojišťovacích podmínek z pojištění vyloučena.

Čís. 11474.

Doplnění pozemkové knihy (zákon ze dne 12. srpna 1864, čís. 46 z. zák. pro Čechy).

Jest věcí žadatele, by vykázal souhlas okresního úřadu k zápisu nemovitostí, jež byly dosud veřejným statkem, do pozemkové knihy. Toto schválení nemůže býti nahrazeno právoplatným soudním usnesením, vydaným v řízení o obnově a o úpravě hranic.

(Rozh. ze dne 12. března 1932, R I 92/32.)

V r c h n í s o u d v P r a z e neschválil návrh okresního soudu v N., by byly zapsány dílce pozemkových parcel čk. 702 a 704, veřejných cest, do vložky čís. 8 ke sloučení s pozemkovou parcelou čk. 30, louka, jako